

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrto leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Sloga ali ločitev med Slovenci?

II.

Čujmo kako dalje sodijo naši bratje Čehi o vzajemnem delovanju na narodnem polju. V omenjenem članku „Pokrokovem“ je po zadnjič navedenih stavkih tudi brati: „V političnih bojih je zedinjenje različno mislečih strank najodločnejše, da, celo dostokrat edino mogoče poročstvo zmage. To nikakor ne zabranjuje, da se po dokončanem boju prej zvezane stranke po svojih nazorih zopet razidejo, da, tudi v nov boj med seboj pridejo, kako vspehe vzajemnega boja urediti in razdeliti.“

O kako politično srečni so Čehi v primeri z nami, ko njih najkonservativnejši list „Pokrok“, dalje glede cerkvenih vprašanj tako-le piše in cel narod prizna: „V bojazni, da ne bi morda s prenašanjem, preživim razpravljanjem (cerkvenega vprašanja) nesloga v češko cerkev in s tem ob enem v ves narod nov, morda ne več odstranljiv vir prepira vnesen bil, katera nesloga in prepir bi duševni napredek in materialno blagostanje največji nevarnosti izpostavljal, v ožgled še ne dobojevanih vprašanj, katere žugajo življenju in obstanku naroda in terjajo največje napetije vseh narodovih, v eno celo zedinjenih močij, bilo je med našim (češkim NB.) duhovenstvom, da v celem narodu, kakor tih prostovoljnem dogovor, o onem vprašanju ne mnogo govoriti, da se ne bi na konec vendar

(kajti hudič nikoli ne spi) v narodu o tem kak razpor izcimil in se njegova sloga razrušila. Mi blagoslovljamo to vsestransko obzirnost, mi vidimo baš v tem izogibanju cerkvenih preprirov neko višjo kulturo, blažjo spravedljivost, politično zrelost, da modrost našega naroda, ako ga sicer v tem ne vodi srečni in pravi nagon samega sebe ohraniti.“

Tako — bodi še enkrat ponavljano — govore in delajo Čehi, katere so Novice rotile za svojo pridigo razdvoja. Zgodilo se jim je torej kakor proroku Bileamu, ki je protivnike blagoslovljal namesto da bi jih bil proklinjal.

A na dalje se sklicujejo „Novice“ še na Goriško! Ker priporočajo Goričane posnemati še pri nas, so tedaj vesele razpore, ki vlada tam v narodnjaškem taborju! Je-li kaj bolj obžalovanja vrednega kot ta prizor iz Goriškega. Ena pest Slovencev je tam, stiskata jih Lah in od vlade Nemec, za kožo jim gre, kakor nam vsem, prihodnost cela jim je negotova. Namesto da bi se narodno utrdili, vsi za materijelni in duševni napredek delali, narodno zavest in omiko podkrepili, proti vnanjemu sovražniku na braniku stali ter za zedinjenje z drugimi slovenskimi brati delali — leže si med soboj v laseh v veliko noviško radost, ter so si ustanovili časopis, ki se kakor vitez don Kižot bori s strašili svoje fantazije, in napadajo ter blatijo „Sočo“ in njene moče, ki so — goriške Slovence prav za prav še le k političnemu življenju izbudili. Vsak rodoljub obžaluje, da so

stvari take, le „Novicam“ je stare dni to prav po godi.

Ne razvijajmo torej zastave razporov in razdvojenj. Ena zastava nam bodi glavna in in sveta vsem, pod njo se zbere lahko tudi v drugih rečeh različno mnenje, in ta je: borba za obstanek ali narodni propad našega bitja. In to je menda važno in za vsacega, ki ima srce v sebi vzvišeno, dovolj, da kroti osobne simpatije — kadar gre za narodno stvar.

V Ljubljani, 31. marca.

Znani ljubljanski dopisnik nemškega „Vaterlanda“ nam zopet usiljuje svoje nepotrebne „dobre svete“. Dyakrat zdaj že oznanjuje (zadnjič v soboto 29. t. m.) nemškemu svetu laž, da „naši protivniki“ (nemškutarji) hočejo na „mladoslovenske“ kandidate reflektirati in da to „glasno izjavljajo.“ Kje in kedaj neki? To se pravi vedoma laži med svet trositi. Dozdaj še nismo nikjer čuli, da bi bili nemškutarji naš narodni program sprejeli. Če ga bodo, hočemo to — z velikim veseljem naznanjati. — Da pa smo mi za pičico od svojega narodnega gesla odstopili, tega ne more niti perfidni dopisnik g. K. trditi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. marca.

Državni zbor se bliža koncu seje. V poslednji seji je obravnaval minister-

Listek.

Prvi poljub.

Izvirno-slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

(Konec.)

Grabcu se bere nevolja na licih.

— Mislim, da sem gospodu odvetniku dovolj jasno povedal in sem se tega tudi držal, da namreč jaz svoje hčeri nikdar ne bom silil v zavezo, katera bi njej ne bila po volji. Ako pa Vam je na tem ležeče, da iz njenih ust še enkrat slišite, kar sem jaz Vam povedal, dobro. — Grabec pokliče Milico.

— Le bliže stopi! pa bodi brez strahu. Vem, da ti bo težko odgovarjati, kar te bom vprašal, pa resnica mora na dan.

— Da, naj pride na dan resnica, nasmehe se odvetnik.

— Poslušaj tedaj Milica! Ti veš, da sem ti obljubil, nikoli ne siliti te v zakon, če nij tvoja prosta volja. Gospod Ljuboslav, kateremu sem že lani odrekel, ker sem vedel za tvoje mnenje, želi siloma iz tvojih ust izvedeti, kako sodiš o njem. Čutim, kako sitno ti bo, kaj tacega mu naravnost povedati, a naj se mu zgodi po njegovi volji.

Milica molči.

— Govori! sili Grabec in dostavi: Ako ti dopada ta gospod, Ljuboslav, nu, saj veš, jaz ti ne branim; če pa, kar že itak vem, ne čutiš do njega nobenega nagnjenja, reci: ne! da bode enkrat za vselej vedel in vse je pri kraju.

— Tedaj privolite, oh predragi moj očka! kliče Milica in se mu vrže v naročje. Tudi Ljuboslav pribiti, ter od druge strani prime gospoda Grabca za roko: Ljubi... hoče reči „oče“, a beseda mu zastane, samo proseče ga gleda. Grabec v prvem trenutju ves zmeden niti ne ve, kaj se z njim godi. Zdaj pa se nekako silno otrese Milice in Ljuboslava, skoči izza stola, gleda okolo sebe, udari z roko ob mizo in jezen reče:

— Kaj mislite? Kakove so te komedije? Ti, deklina, mi greš precej ven, ven! — In Vi gospod koncipijent, imel sem Vas za pošteniaka, pa tako ravnanje nij prav pošteno. Kakor tat se mi kradete v hišo....

Ljuboslav hoče odgovoriti, pa odvetnik ga prime za roko in pelje k oknu:

— Pustite zdaj starca, da se mu kri ohladi; potem ga jaz primem.

Grabec zmirom še mrmra, hodi do vrat,

zopet se obrne in jezen od strani gleda Ljuboslava, kateri na videz mirno pri oknu stoji. Končno se postavi pred odvetnika:

— Tudi od Vas, gospod doktor ne bi bil kaj tacega pričakoval. Vi pomagajte mene za nos voditi! To od tako starega prijatelja?

Odvetnik mirno posluša to, in še več enacega, dokler Grabec sam ne vstavi tek besedi.

— Zdaj Vas pa prosim, gospod Grabec, da tudi mene poslušate. Kaj imate zoper Ljuboslava?

— Kaj imam? nič nemam, nič nečem slišati, — hučuje se na novo Grabec; nečem ga in ne bom ga imel za zeta.

— Umirite se vendar enkrat. Gospod Ljuboslav je, kakor ste sami pripoznali, pošten in priden mlad mož in si bo kot odvetnik lahko toliko zaslužil, da sebe in ženo pošteno preživi...

— Je-li moja hči beračica, ka-li, da bi jo na vrat obesil....

Odvetnik mu ne pusti izgovoriti:

— Čemu toliko besedi; Vi sami, gospod Grabec, ste pričeli nas vseh izrekli, da ne branite, ako Milica hoče; in da je ona srčno rada privolila, ste sami slišali. Vi ste dali

ski predlog o gališki železnici Leluhov-Tarnov, katera bode iz državne kase subvencionirana. Pri tej priložnosti je dr. Herbst izstopil, da bode za ta predlog glasoval kljub izstopu galiških poslancev iz državnega zbora. Škoda da dr. Herbst nij tudi povedal, da koncesijo za to železnico dobi ustavovrni konsorcij Hopfen-Weiss, ne pa Poljaki in da se je svota za garancijo podvojila glede na ta Chabrus.

Delegacije se začnejo 2. aprila. Predsednik cislajtanske delegacije bode Schmerling. Poljski delegati se še niso odločili, ali bodo vstopili. Trije so zoper vstop, štirje pa še neodločni. Poljski časniki so različnega mnenja; „Čas“ zahteva, naj se poljski poslanci udeležijo pri sejah delegacijah, „Gazeta narodowa“ in „Dziennik poljski“ pa dosledno trdita, da po izstopu iz državnega zbora poslanci nimajo nobenega mandata. Sicer s 7 aprilom doteka obrok, po katerem Poljaci izgube svoje mandate.

V ogerski gospodski zbornici je poslanec Smaič ministra za komunikacije interpeloval, ali je volje, postransko železniško črto od karlovske-reške železnice do Bakra zidati in kadaj bode ta načrt predložen. — Ogerska eskomptna banka, katera se vedno bolj kaže kot ogerska državna banka, bode po vseh večjih ogerskih mestih svoje filijale napravila.

Slovake hoče ogerska vlada po „Wand.“ s štirimi slovaškimi časniki osrečiti, pa ne da bi povzignila po razširjenji omike slovaški narod, ampak da jim v glave ubija nezmerni blagor, kateri Slovakom dohaja po Magjarih. Časniki bi baje izlazili v Banjski Bistrici, v Tirnavi ali Nitri in v Košicah. Kot centralni organ pa namerava vlada pridobiti peštanske „Slovenske Noviny“, katere sedaj g. Bavzel ureduje.

Vnanje države.

V **nemškem** državnem zboru je poslanec Schulze že od leta 1867 sem v vsaki sesiji stavil predlog, da se povrnejo poslanecem državnega zbora stroški za pot, in da dobivajo za čas zborovanja dijete. Tudi letos je stavil Schulze enak predlog, zaradi katerega je bila obravnavana v zadnji seji državnega zbora. Vladni zastopnik Delbrück je bil proti predlogu, da, ustavljal se je celo predlogu Windhorstovemu, da naj se dovoli poslancem državnega zbora prosta vožnja po državnih železnicah. Vendar je bil Schulzejev predlog s 114 glasovi proti 90 sprejet. K sprejetju je posebno pripomogel govor bavarskega poslanca Stauffenberga, ki je rekel,

da, ako se še sedaj ne dovolijo dijete za državne poslance, v južni Nemčiji ne bode liberalnih kandidatov dobiti.

Na **Francoskem** niso zadovoljni s tem, da bi minister Remusat kandidiral v Parizu, ker se boje, da bi se s tem ne začele zopet oficijelne kandidature, kakor so bile pod vladno Napoleona III. v navadi. Zarad tega so se republikanski listi izrekli proti njegovi kandidaturi, nekateri so jo celo hudo grajali. Remusat je baje vsled tega kandidature pustil. — V odseku za volilno postavbo je minister Goulard naznanil, da bode vlada v kratkem predložila svoj načrt nove volilne postavbe. Vsled tega je odsek svoje seje dotle odložil. Iz ministerijalne izjave je razvidno, da hoče vlada obdržati pregledovanje po zapisnikih, in da mora, kedor hoče voliti, stanovati že eno ali dve leti na Francoskem, ter biti najmanj 21 let star. Število poslancev narodne skupščine hoče vlada znižati od 738 na 500, tako da bi prišel na 70.000 stanovalcev en poslanec. Volilne zapisnike bodo napravili župani s posebno komisijo. Vlada je na vsak način proti vpeljavi občenega glasovanja, pripravljena je pa, proglasiti volilno pravo za obligatorično. — V narodnej skupščini je poslanec Rouvier interpeliral ministra notranjih zadev zaradi ostrega postopanja proti listom na južno-francoskem. Minister je odgovoril, da je bilo to zaradi vroče krvi jugovcev potrebno (?), sicer veljajo pa za vse liste enake postavbe. Zbornica je prestopila na to na dnevni red.

Italijanski finančni minister Sella je ponudil kralju pismeno svoj odstop, pa kralj ga do sedaj še nij sprejel. — Sella je proti temu, da bi se državni proračun prekoračil s prevelikimi stroški za vojaštvo, kar so mu nekateri hudo zamerili.

V **angleškem** parlamentu je odgovoril Lord Enfield na neko vprašanje poslanca Taylora, da Angleška ne more priznati španske republike, dokler se ustavodajni kortesi ne odločijo za dokončno obliko vlade. Nasproti Dawsonu je Enfield izrekel, da prodajanje orožja Karlantom nij nepostavno dejanje. Proti pridobitvi luke na sandviških otokih po Amerikancih ne bode storila vlada ničesar.

Dopisi.

S Krasa 26. marca. [Izv. dopls.] V 64. listu „Slov. Naroda“ sem omenil, kako hvalevredno c. kr. namestništvo in drugi gospodje za pogozdenje Krasa skrbijo in kako

Rodičani v tem obziru možato naprej korakajo. Namenil sem se tudi denes nekoliko o tem nadaljevati. Ko vidim, da se za pogozdenje Krasa toliko dela in skrbi, da sl. c. kr. namestništvo občinam brezplačno sadike pošilja, da bi se taiste v ograjen kraj posajale, ko se prepričam, da se poslana drevesca malokje marljivo posajajo in da se pogozdenje Krasa po nekaterih vaseh zamenja: vse to se mi milo stori in v srci se mi vname veselje do pogozdenja Krasa. Sklenem prositi, in na 12. sept. 1871, šte. 9108, sem bil imenovan kot prisežni c. kr. pogozditelj Krasa. Moje prvo opravilo je bilo to, da sem v svojem velikem okrožji v obsegu nad 25 štir. milj pohodil vse vasi, kjer je bila potreba za pogozdenje ter se seznanil z ljudmi in z župani. 20 dni sem potoval. Najprej pohodim vso Čičerijo, potem Liburnijo in Berkinerijo. Povsod ljudi nagovarjam za pogozdovanje Krasa in jih opominjam na prevažni nasledek za njihove potomce. V mnogih občinah ljudi na svojo stran pridobim, a pri mnogih bile so besede bob v steno. Hvale vredni so Vodičani in tamošnji č. g. duhovnik Martin Poklukar; prvi radovoljno vse storijo, kar jim ta naroči. Ko nekega dne sadike tje pripeljem, pokliče g. Poklukar župana, da naj bi se sadike posadile; župan ukaže malo pozvoniti in ljudje prihitijo slišat povelje. Ko izvedo, kaj se zahteva, so šli vsi radovoljni na delo. A kaj je naš trud pomagal, ko so neko noč prišli — zlobni ovčarji, ter s čedami vse pokončali. Drugi dan grem v Brest pod buzetčkim okrajem. Tu nagovorim župana: Župane! kot c. kr. pogozditelj Krasa sem k vam poslan, da morate s svojimi vaščani odločiti en prostor, da bomo notri mlada drevesca posadili. Sami znate, da morate po deset ur izgubiti predno eno butarco drv domu pripravite. In če okolo sebe pogledate, vidite, da v celem okrožji nij družega videti nego goli Kras. In še to malo gozda, kar ga imate, boste kmalu uničili, in kaj bo za vaše potomce? Mož in okolitoječi me debelo gledajo, in župan mi reče: „Ča si doš, ti gospodine! samo nam ukazat, a tamo ti je „Kras“, hodi sadit

svojo možato besedo in svoje besede kot mož ne bode prelomili, reče odvetnik in Grabec ostro pogleda.

— No, dobro! zakriči Grabec, če je pri tem, kot mož svoje besede ne jemljem nazaj. Pa zdaj, takoj zdaj se mi naj pobere iz hiše ta ljubeznjiva hčerka. Od denes je več ne pripoznam. Le brž, mladi gospodine! vzemite jo pod pazuo in hajd iz hiše in srečen pot!

Milica, katera je med tem bila vstopila, oklene se svojega očeta. —

— Ne, ne, nikoli Vas ne zapustim; kako bi mogla srečna biti brez blagoslova svojega očeta! Odpustite mi! Dopolnila bodem obljubo rajni materi; živeti hočem samo za Vas!

Milica, spominjajoča se svoje že zdavnaj umrle matere, žalostna vzdihne: Oh, da bi mati še živeli! in si pokrije obraz z rokama.

Grabec je bil sicer trde, skoraj trmaste glave; a spomin na njegovo pokojno ženo pa ga je v tem trenutju čudno zadel. Domisli si, koliko let sta v srečnem zakonu skupaj živela; domisli si njene smrtne ure, kako mu je milo na srce polagala srečo tačas desetletne Milice.

Pogleda Milico; njena podoba, njen glas, vse ga je tako živo opominjalo na njeno mater. Postane nemiren; briše si z roko po čelu in očeh. Jezi ga, da baš ta Ljuboslav... Zakaj si dekle nij izbralo družega? godrnja za se. Saj vse storim le v njeno srečo.

Grabec si skuša sam dokazati, da ne gre in pač ne gre udati se. Dela se trdnega, a pri srci mu je nekako čudno težko.

Solze edine hčere, na katere sreče je mislil noč in dan, ga globoko ganejo. Kaj vendar početi? Nemirno gleda okolo sebe.

Odvetnik hitro zapazi, da se led začenja tajati.

Da pomaga Grabcu iz zadreg, reče:

— Tukaj stojimo, vince na mizi se nam pa greje.

— Pač res; oddahne se Grabec, kateremu je ljubo bilo, da poneha to neprijetno molčanje.

Ukaže Milici, naj ide v klet po drugo vino.

Vsi trije se zopet vsedejo k mizi, da si nobeden prav ne ve, kako govor nadaljevati in čemu.

Milica donese vina. Objokana je vsa. Grabec sam natoči kupice. Odvetnik se zdaj vzdigne, prime kozarec in se obrne do Grabca:

— Stara prijatelja sva in ostaneva. Zato ne zamerite mojemu svetu. Kar bog zedini, naj človek ne loči. Bog živi Vas in Vašo ljubeznjivo hčer in — Ljuboslava!

Grabec se malo kislo drži, vendar trči z Ljuboslavom.

Odvetnik nadaljuje:

— Ako Vas na domu obiščeva včasijaz in Ljuboslav, ne boste hudo gledali.

— Kaj vendar mislite o meni, gospod doktor? Mi niste še vselej bili dobro došli?

— Znam in tudi to znam, da se ne bode ustavljali sreči svoje hčere, ako ostane pri tem...

Grabec prestriže besedo:

— Prosim Vas, pustimo za denes to stvar.

Odvetnik pa le ne poneha;

— Tedaj za denes; če pa moj prijatelj Ljuboslav Vas vpraša jutre ali pojutrajšnjem?

Grabec se vidno boruje sam soboj; naposled reče:

— Bodemo videli!

— Živio! kliče zdaj odvetnik.

Milica objame očeta, Ljuboslav pa mu hvaležen stisne roko.

kako ti drago!“ — Na to mu po čički rečem: Ako se lepim ne bode pomoglo, hte dojeti muži se jiglami na puškah k vam. Reče mi on: „A ča to nam briga! kadi bi bili mi, da bi se takovih bojali! Ho, ho!“ Drugi me vpraša: „Dragi čoviče! a od kuda ste vi, da znate naš jezik govoriti?“ Iz Vodic! mu odgovorim. Na to se jamejo pogledovati in glave vkup stiskati. Ušesi napnem in razumljive besede slišim: „Po majku! valjevan, da nij naš rojak, bimo ga valje mi poslali Kras sadit!“ Deber tek! sem si mislil. Bog! rojaki! skrbite za vaš mlajši rod! ter te romantične obraze v tem slučaju za veke zapustim. Dalje prihodajič. M. K.

Iz Notranjskega 26. marca. [Izvir. dopis.] Še nekaj časa, pa bo težavno delo šentpeter-reške črte, katero je neizmerno veliko denarja požrlo, končano in nova železnica prometu oddana. — Akoravno bo ta veliko koristila, je vendar v škodo bližnjemu prebivalstvu, katero si je veliko zaslužilo s prevažanjem blaga med Št. Petrom in Reko. Tudi s prodajanjem lesa si marsikateri lep krajcarček pridobijo; ali gozdi bodo kmalu goli postali, ker neusmiljeno z njimi ravnaajo, tako da v kratkem času ne enega drevesca videti ne bode. Proč bode z izdatnim zasluškom tisti hip, ko začne blapon brez ovir do Reke drdrati in kadar bo gozd izsekan.

Večji del prebivalcev, kateri še celo zdaj s postranskimi zaslužki dostikrat zelo pomanjkanje trpé, morajo po dokončani črti še slabše čase pričakovati, ako se temu na kater način ne pomaga. Kako se pa more ta uboščina zabraniti? Vsak voznik je tudi posestnik če tudi zdaj ne preveč rodovitne zemlje. Ta edina jim more v prihodnje, ako se jo pridno in umno obdeluje, potrebni živež dajati. Kdo ima pa kmeta, kateremu je starodavno na sree priručeno, kateri neče drugače kot svoj oče in ded polje obdelovati, kateri se vseh novih naprav v svojo lastno veliko škodo iz nevednosti, nekateri celo iz bojazljivosti do večjega truda ogibajo, v umnem kmetijstvu in gozdarstvu podučevati? — Naj lepši priložnost ima v tem slučaju duhovščina, kot skoraj edini izobraženci na kme-

Grabec pol nejevoljen, pol ginjen se skuša braniti:

— Ničesa še nijsem privolil.

— Samo to, odvrne odvetnik, da Vas obiščeva na domu. In to nam je dovolj....

Odslej je res Ljuboslav zahajal v Grabčevo hišo. Stari gospod Grabec se je končno sprijaznil z mislijo, da mu bode mladi doktor za zeta.

Ko so zopet čričeki veselo čričali in grozdi rumeneli, bila je za vse mestice imenitna gostija pri gospodu Grabcu. Odvetnik se moško obnaša kot starašina.

— Tedaj ste se vendar nam „oderuhom“-advokatom udali? reče šaljivo Grabcu.

— Kaj hočem, besedo sem dal. Zadvokati pa pravdati se, Bog me obvaruj.

— Gotovo bi izgubili; smeje se odvetnik. Tako pa ste pridobili k hčeri še pridnega sina in sčasom, nikakor ne zarudite, gospodičina, mi starci smemo resnico prosto govoriti, še kopo unučič. Zdaj pa točimo vsi! Živela zaročenca Ljuboslav in Milica! Živio prvi poljub! — in nagnoč se k zarudeli Milici dostavi odvetnik tihejšje: prvi poljub — pod kostanjem!

tih (deželi). Ta bi morala poleg duševnega tudi za materialni blagor svojih ovčic skrbeti in to tem ložej, ker se ta sama več ali manj s kmetijstvom peča, in se med njimi prav dobrih ekonomov dobi. Oni uživajo tudi dosti zaupanja pri kmetu, zarad česar se sme trditi, da bo njih trud v tem obziru dober sad rodil. — Tudi učitelji bi morali pridno kmete o poljedelstvu podučevati. Ne mislim samo šolsko mladost, ampak tudi odraslene bi morali na primer ob nedeljah sklicevati, ter jih z umnim kmetijstvom in gozdarstvom seznaniti. Skrajni čas je, da se duhovščina z učitelji vred omenjenega dela lotijo, da bi se na ta način vedno bolj se množecemu osiromašenju in veliki revščini kmetovalcev v okom prišlo. V naši okolici morejo le od vas naši kmetovalci izdatne pomoči pričakovati, ker gospodi župani še svojih dolžnosti splovnati nečejo.

Iz Celovca 23. marca. [Izv. dop.] Od kod čudna tihota in vendar le vzbujenost med nekaterimi častniki našega polka Marojčiči? Kaj se je moralo pripetiti? Taka vprašanja si je moral staviti marsikateri, ki mu vojaško življenje nij ravno neznano. Kakor bodo morda čest. bralci „Sl. N.“ vedeli, se je pred ne dolgim časom naš polk tudi uredil v vrsto tistih, pri katerih je mimo nemškega jezika slovenski jezik — jezik regimentni in to, ker je nad 20% slovenskih vojakov. Gospodje, katerim ukaz slovenskega se učiti nij bil prav po godu, napačili so med tem časom vse kriplje, da bi zopet odstranili neljubo novost. Dokazati so hoteli, da jih nij 20%, da sploh skoraj vsakateri slovenski vojak nemški govori in da se drugi precej nemškemu jeziku privadijo — ali, vse zastoj!

Vojno ministerstvo je stvar natančno preiskalo in našlo, da jih je bilo že od leta 1860 počenši blizu 20% in da jih je sedaj mnogo več, ker je slovenska Goriška tudi od lanskega leta sem pripadajoča glede vojaške nabire k našemu polku. Z ozirom na to in ne glede na izjavo, da marsikateri Slovenec nemški ume, je ministerstvo te dnij zopet vsem častnikom in kadetom našega polka ukazalo, da se imajo takoj z vsopridnostjo poprijeti učenja slovenskega jezika, ker njim nasprotno ravnanje že pri prihodnjem avanziranju škodovati more.

Zdaj bi bila torej stvar popolnem rešena in to v slavo vojnega ministerstva, v prid vojaštva in v čast slovenskega naroda.

Dopisovatelj teh vrstic še nij imel česti videti glavno vpisovalno knjigo našega polka, ali po vsem tem, kar se je njega dnij že v malih šolah iz statistike učil, mora reči, da mora pri polku mnogo nad 20% Slovencev biti, ker se polk napolnuje po Koroškem, kjer je nekda 250.000 Nemcev in 100.000 Slovencev in po slovenske Goriški, kjer je 135.000 Slovencev, torej skupaj — površuo računeno — 235.000 Slovencev in 250.000 Nemcev.

Tako je gledé koroško-slovenskih vojakov, ali kako se koroško-slovenskim nevojakom godi? Glede narodne prave in rabe jezika prav slabo. Jezik slovenski se hoče povsod izkoreniniti ne samo v ljudskih šolah, o katerih bi se dalo marsikaj povedati, temuč tudi v uradih.

Do sedaj so se vsaj deželne postave tudi v slovenskem jeziku za

slovenske okraje priobčevale, ali od nekaj dnij sem se tudi to ne bode več zgodilo, ker so uradi „spoznali“, (?) da tega nij treba. Nemška ima in mora biti Koroška.

Zakaj te enostranosti? Zakaj pri našem vojaštvu povelje se slovenskega učiti, ker je 20% Slovencev in ne tudi enako glede uradnikov, ki uradujejo v deželi, ki je blizu 1/3 popolnem slovenska?

Tako v občem in ob kratkem gledé narodnosti. Vsak bode spoznal, da žuga na tem polji gorotanskemu Slovcu velika poguba, med tem, ko se nij treba bati, da bi Gorotane staro svojo „vero“ popustil in vendar se nahaja marsikateri odlični domorodec, ki vse svoje moči posvečuje ne tako potrebni borbi na verskem polji. Upati je, da se posamezni predramijo, da z novo močjo delati prično, da vstopijo v pravo kolo narodnjakov, ker bode drugače prepozno.

Iz Klanca v Istri. 25. marca. [Izv. dop.] Že dalje časa smo molčali o naši šoli, katera nam je po vodi splavala. Res milovanja vredni smo, der niti e. k. okrajno glavarstvo niti okrajni šolski svet neče uslišati naših pravičnih prošenj. V Vašem cenjenem listu je že v lanskem letu bila omenjena ta prošnja, podpisana od vseh zastopnikov cele klanjske kaplanije.

Bila je oddana ces. kralj. okrajnemu glavarstvu, da naj jo pošlje v Trst slavnemu c. kr. namestništvu v pretres in ugodno rešitev. Pa bogu bodi pritoženo, kako slabo skrbijo za nas naši očetje, ker še denes nij duha ni sluha od naše prošnje. Gotovo je svoj prostorček dobila pri okrajnem glavarstvu v Kopru pod mizo, ker nij bila v laškem ali nemškem jeziku pisana, ampak nam dragem slovenskem jeziku. Vprašamo vas, gospod okrajni glavar, za kaj nam ne pošljete nazaj naše prošnje in zakaj ne posnemate vašega sprednika, gospoda Pikola, ker pod njim se je toliko novih šol ustanovilo, pod vami jih je pa polovica zaspala? Zakaj ne posnemate časti in hvalevredni sežanski okraj? Vzemite v roko št. 67 letošnjega „Sl. Naroda“ in tam čitajte, koliko učiteljskih služeb je razpisanih v klanjski kaplaniji. Pred malimi leti so nam mnogo prizadjali stroški pri zidanji novega farovža in šole. Novi farovž, šola in šolske priprave so nam stroškov nad devet tisoč goldinarjev napravile. Zdaj lepa šolska sobana že štiri leta prazna stoji. Pred štirimi leti je šolo držal č. g. J. Rupnik, bivši tukaj kaplan; tudi njegov naslednik č. g. J. Fink bi rad šolo prevzel. Ali kaj pomaga, ker v mnogih komunah vidimo, da si ljudje sami na pot bodoče ternje nastavljaajo. Ravno to vidimo v naši kaplaniji, katera obstoji iz petih srenj (komuni). Štiri srenje so zadovoljne, da bi g. kaplan v šoli učil ali peta srenja največja ne. Njeni zastopniki pravijo, da nij treba šole in da njihovi otroci nemajo časa v šolo hoditi. Sicer eden pravi, da on bo sam svoje otroke izučil, pa še on piše, da smili se Bogu. Dragi stariši, zapomnite si, da vas bojo vaši otroci znabiti še žive kleli, ker jim nijste do izobraženja pripomogli. Zdaj pravite, da nemajo časa v šolo hoditi, pa kadar jim bode kakšen poziv ali list prišel, tistokrat bodo mogli cele pol ure daleč teci, da jim bo kdo prečital in še znabiti, da ga ne bo moč dobiti, da bi jim razodel, kaj je na listu zapisano. Zbudite se tudi vi iz trdega spanja nevednosti; pogledjte, kako se povsod ljudje

zbujaajo in kako narodna reč napreduje, pa pogledajmo, kako pri nas vsa reč spi. Zastonj sem gledal po časopisih, v celi dolinski županiji, da bi se bila ena sama pola podpisala do Njih Veličanstva nasproti krivični volilni reformi. Na zadnje se obrnem na županijski šolski svet, potem na okrajni šolski svet, dajte, da se že enkrat šola ustanovi v Klanjci, da ne boste toliko mladosti na vesti imeli.

Domače stvari.

— (Slovenske šolske knjige.) Poizvedeli smo, da je ministerstvo za nauk se odločilo, dati denarno podporo za dve novi slovenski šolski knjigi za gimnazije: za „slovensko-latinsko slovnico“ in za „slovensko-latinsko vadnico.“ Obe knjigi ste že spisani po profesorjih gg. Horvatu in Žepiču v Novem mestu ter kot šolski knjigi po ministerstvu potrjeni. — Prof. Jesenko-vo „Zemljepisje“ se je že začelo tiskati v „narodni tiskarni“ v Ljubljani. — Obsegalo bode blizu 30 tiskanih pol in bode do konca meseca junija dogotovljeno.

— (Jurčičev slovenski roman) „Tatenbah“ je ravnokar kot knjiga izšel in se dobi v „narodni tiskarni“ in v knjigarnici Kleinmayer-Bambergovi v Ljubljani po 50 kr.

— (Beseda v ljubljanski čitalnici.) Prva postna beseda v ljubljanski čitalnici v nedeljo 30. marca je bila precej dobro obiskana. Prva številka programova, Brahms-ov osmospev, je izpala. G. Kocelj je dobro deklamoval „Pevčevo kletev“. Abtovo pesem za sopran je gospodičina Rossa s svojim lepo-donečim glasom na občno hvalo prednašala, isto tako g. Meden laški samospev v laškem jeziku. Potem smo slišali osmospev od Kerubina in šestrospev od Donizetti-a, katere so pele gospodičine in gospodje, slednjega v laškem jeziku. Pogrešali smo pri slovenski besedi slovenske čitalnice pesnj slovenskih kompozitörjev. Tako borna še vendar nij slovenska in slovanska godbena utemeljenost, da bi saj ene točke za celi večer ne zmagala. — Končno je g. Zor, tukajšnji telegrafski uradnik, jako zanimivo prednašal „O telegrafovanji“ in praktično pokazal na dveh aparatih delovanje telegrafa; g. Kotnik pa je odgovarjal na družem aparatu.

— (Požar.) Piše se nam: 27. marca na večer je na jako visokem hribu stoječa cerkev sv. treh kraljev na hrvaško-štajerski meji, v župi Bednji čisto do tal zgorela. — Iz ptujskega polja se je ogenj jako lepo videl in dolgo časa se je mislilo, da je kdo velikansk kres zažgal. Zdaj pa se je skazalo, da je bila cerkev, ki je bila baje čisto lesena, žrtva nekega malopridneža; da je kdo nalašč zažgal nij dvomiti, ker daleko okrog nij nobenega stanovanja in le malo ljudi tje dohaja.

Denes slovensko gledališče:

„Jamska Ivanka“. Izvirna spevoigra.

Tuji.

30. marca.

Europa: Mayr iz Kranja. — Ruad iz Dolenskega.

Pri Malič: Lachainer iz Dunaja. — Kraner — Voerdl.

Pri Elefantu: Mataje iz Stražiš. — Eckardt iz Loke. — Rappl iz Gradca. — Treuman iz Monakovega. — Bonardi iz Trsta. — Peve iz Monakovega. — Mayerweg iz Trsta. — Pesarič iz Celja. — pl. Tauffrer iz Višnjegore.

Opomenica.

Konkurzi: Ravnatelj pomožnih uradov pri deželni sodnji v Celovci, do 25. aprila. — Ravno tam svetovalni tajnik, do 10. aprila. — V Gornjih Belanah, sodnijski adjunkt, do 10. aprila. — Na državni gimnaziji v Mariboru dve mesti za klasično filologijo, ako mogoče tudi za filozofično propedeutiko ali slovenski jezik, in na državni gimnaziji v Celji eno mesto za nemški jezik, vsakako s propedeutiko in eno za klasično filologijo, do 15. maja. Učiteljsko mesto na zgornji realki v Mariboru, do 30. aprila, na ministerstvo. — Učiteljske službe pri sv. Martinu poleg Vurberga, 300 gold. in stan.; — v Polčanah 300 gld. in stan. — Mesto gozd. cenilnega referenta za okrajno cenilno komisijo mariborsko in sloveno-graško, z dnevnimi 4 gl., in mesto zemljemera na Štajerskem, z dnevnimi 3 gl., do 12. aprila v Gradci. — Mesto kancelista pri okrajni sodnji v Mariboru, 500 gl., do 26. aprila v Celji. — V štajersko-koroškem pošttem okraji tri mesta poštarstvih akcesistov, po 500 gld. in 400 gold. kaveje, v štirih tednih v Gradci.

Eksekutivne dražbe 4. aprila: Dovčevo pos., 182 gold., 80 kr., in Jamnikovo, 2312 gold., v Ljubljani. — Cernivčevo, 2754 gld., 20 kr., v Litiji. — Meršnikovo, 2818 gld., v Bistrici. — Sirčevi, po 1460 gl. in 2570 gl., v Senožeči. — Colnerjevo, 450 gl., v Novem mestu. — Kajzarjevo, 1073 gl. 20 kr., in Sernčevo, 1258 gold. 62 kr., v Mariboru. — Rodošekovo, 640 gl., v Ptuiju. — Frasovo, 6294 gl., v zgornjem Jakobovem dolu.

Turnske ure (46—15)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Izgubi

vsak svoj denar, kdor v tukajšnih dunajskih prodajalnicah igrače ure kupuje, katere vsled svojih lažljivih oznak, kot: Prvi dunajski urarski-bazar, Praterstrasse št. 16, lažljiva fabrika ur, Opernring št. 7 i. t. d. krivo in zavrženo blago jako slabe vrednosti za pravo angleško prodajajo. Torej se čutim primoran, na to premedeno sleparstvo čestito p. n. občinstvo opozoriti, da se blagovoli naravnost obračati na slovečo

tovarnica ur,

(lastno izdelstvo) od

Josef Hawelka

na DUNAJI, Leopoldstadt, Taborstrasse Nr. 10, „zum Pfau“,

katere svoje dobro regulirane od c. kr. urada za punciiranje poskušene ure po sledečih neverjetnih

pa vendar resničnih cenah prodaja.

Samo 1 gld. 50 kr. ali 2 gld. prav pariška ura iz bronca z enoletnim poroštvom. — 8 gld. 50 kr. prav angleška cilindrična ura s prav talmi-zlatno verižico in petletnim izkazom porošstva.

Samo 9 gld. prav angleška cilindrična ura s kristalnim steklom, sekundnikom, s fino verižico iz pravega talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 12 gld. srebrna cilindrična ura s pravozlatim skalalcem, močnim kristalnim steklom, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 15 ali 20 gld. prav angleška, srebrna siderna ura, s savoneto, dvojnimi plaščem, najfinišje gravirana, z verižico iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 13 gld. prav angleški srebrni in v ognju pozlačen kronometer, ne ponarejen, z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom.

Samo 14 gld. ravno ista znamenito finiša z orientalnimi kazipotem.

Samo 14 ali 17 gld. prav angleški Prince of Wales remontoar v najmočnejšem obsegu, z kristalnim steklom, s kolešjem iz nikeljna iz pravega talmi-zlata; te ure imajo mimo družih to prednost, da se brez ključa navijajo; k tem uram dobi vsaki verižico iz talmi-zlata z medaljonom in garantilnim pismom vred zastoj.

Samo 12 gld. prav angleška ura iz dobrega talmi-zlata, cilindrične nove fasone, z dvojnimi kristalnim steklom, kde se tudi zaprto kolešje vidi, z verižico iz talmi-zlata, z medaljonom in garantilnim pismom vred.

Samo 13 gld. ura v talmi-zlatu, z dvojnimi plaščem, savoneto, skalalcem, kristalnim stekli in kolešjem iz nikla, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom, usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 14 ali 15 gold. posebnost najfiniših prav angleških cilindričnih ur s plošnatim kristalnim steklom, sekundnikom, po želji, s belim ali barvanim kazalom. Zaradi gotove konstrukcije se garantira, da ura v enem mesecu ne sme za 2 minuti naprej iti niti zaostati, s fino verižico in medaljonom vred.

Samo 14 ali 17 gld. prav fina ura za gospo, prav srebrna in prav pozlačena z verižico krog vrata iz pravega talmi-zlata in garantilnim pismom vred.

Samo 18 gld. prav angleški, najfinišje v ognju pozlačen kronometer s dvojnimi plaščem najfinišje emailiran, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 gld. najfinišja srebrna prav angleška siderna ura, s 15 rubini, z najfinišjo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, z usnjatim vtikom in garantilnim pismom vred.

Samo 20 gld. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, z verižico iz talmi-zlata in medaljonom vred. 23, 25, 27 gld. zlata ura za gospe z verižico, meda-

Dunajska borsa 31. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld. 45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	15
1860 drž. posojilo	103	75
Akcije narodne banke	949	—
Kreditne akcije	335	50
London	108	90
Napol.	8	72
C. k. cekini	—	—
Srebro	107	75

Velika gostilnica

z vrtom in hlevi vred, v **Vačah** ob tržaški državni cesti blizu Ljubljane ležeča, se daje na dobo 3 ali 6 let v najem.

Pojasnila daje „**Annoncen-Bureau**“ v Ljubljani, na glavnem trgu 313. (99—3)

Naznanilo.

Vse specerijsko blago v štacuni gospod

Franc Schantel-na

se bo od pondeljka 31. t. m. do 6. aprila po nizki ceni

razprodajalo.

Ljubljana 29. marca 1873.

(98—2)

Hugo Turk.

ljonom in garantilnim pismom. Potem 45 do 65 gld. z brilantnimi kamenčki. 6 gold. krasna pariška ura iz bronca, z bilom pod steklom, kinč za vsako sobo. 1 gld. 60 i gld. 80 ali 2 gld. najfinišje ure iz Černolesa, porcelana, emailirane, ščitne in za na steno, za kojih tek je 3 cele leta porošstvo. Vse moje ure so prve bise in se ne smejo s ponarejenimi zamenjati.

Verižice iz talmizlata kratke 1 gl., 1.20, 1.50, 1.80, 2, 3, 4, 5, 7, krog vrata dolge

gl. 1.50, 2, 2.40, 3, 4, 5, 6, 8.

Srebrne verižice gl. 3, 3.50, 4, 5, 6 do 12.

Pariški budivci z uro 6 gl.

Pariški popotni budivci z uro, ki pri izbudenju luč prižgejo, 9 in 12 gl.

Patentno-varni budivci s strelno pripravo, ki ob enem tudi luč prižgejo, 14 in 16 gl.

Pariški budivci, v elegantnem zaporu iz bronca, najfinišje izdelani, 12, 14 in 16 gl.

Krasne pariške ure iz bronca z bilom pod steklom 6 in 8 gld. najfinišje izgotovljene 10 gld., kinč za vsako sobo.

Salonske ure z okvirom prav dobro pozlačenimi okviri, bijo ure in polure, za elegantne salone, tudi za obdaranje zelo pripravne, z najlepšim lišpom, po čudovito nizki ceni od 8, 10, do 14 gl. te najfinišje.

Krasne muzikalije, melodijoni z nebeskimi glasovi in mandolijami. Tremolo igrajo te najnovejšje kompozicije od Strauss-a, Offenbach-a, Rossini-ja, Meyerbeer-ja in dr. 1 kos muzikalije z 2 napevi 7 in 16 gld., s 4 napevi 7 gl. 80 kr., z 6 napevi 18 gl.

Na predpošiljatev zneska ali pošto povzete se vsako naročilo v 24 urah natančno izvrši. Neregulirane ure so za 2 gl. ceneje.

Zapisniki cen zastoj.

Urarji in prodajalci ur nahajajo veliko zalogo od 4000 do 5000 ur po čudovito nizkih cenah.

Le skoz večletno bivanje na Angleskem in v Švici, potem skoz veliko prodajo, sem vsatano, ure po nizkih cenah prodajati. — Za ure, kupljene pri meni, garantiram 5 let. V slučaju, ko bi se v teh 5 letih peró zlomilo ali se kaj drugega pripetilo, se zavežem, to zastoj popraviti.

Podružnice: Leopoldstadt, grosse Pfarrgasse Nr. 6.

Florisdorf, Hauptstrasse Nr. 53.

(55—6)

Svarilo.

Sleparstvo z urami je v zadnjem času takšni vrhunec dogleda, da si prodajalci igrače kot urarji in fabrikanti ur naslov dajejo, in da bi p. n. občinstvo vsakako prevarili, svoje naslove vedno spreminjajo, kot: pred „Erster Wiener Uhren-Bazar“, zdaj „Uhrenfabrik, Praterstrasse Nr. 16“, pred „Erstes Wiener Uhren-Etablissement“, zdaj „Uhrenmacher, verlängerte Kärntnerstrasse Nr. 51, Palais Todesco“, potem „Uhrenfabrik, Opernring 7“ in da bi se sleparstvo na najvišji vrhunec dognalo, pustijo na silno nesramen način svariila, kateri bi ravno njihovo kupčijo zadevati imele, na prodajalnice igrače in njihovih prejšnjih naslovov, razglašati. Čestitim p. n. stanovalcem v pokrajini, kateri se o resnici skoz osobno obiskovanje ne morejo prepričati, nij treba drugo, nego da se z listnico na katerega svojih znancev obrnejo, da se bode potem pokazalo, da je to od mene tukaj navedeno čista resnica, ker se tam, mesto ur, ustroje in urarjev — cevi za pipe, gobe, palice, lile, tobaknice in takšne reči nahajajo. Posebno oziroma vredna je naj večje sleparstvo goječa prodajalnica igrače „am Opernring Nr. 7“, katere vse zavrženo blago od fabrik po brezenji nakupuje, te in vse nališpane ure kot nove prav angleško prodaja.

Vsi ti ljudje niso ne urarji niti strokovnjaki in nemajo o kakošnosti ur nikakšnega pojma, ter vsled tega najmanjšega porošstva dati ne morejo in napovedano porošstvo je samo sleparstvo.

Opominjan od mnogih mojih kupčevalcev, kateri so tak nesrečni bili, da so se na ta način osleparili dali, svarim vsakternika pred nakupovanjem takšnega neuporabnega zavržene blaga v zgorej omenjenih prodajalnicah.